

Klein en intiem vaak groots en meeslepend tijdens festival op Terschelling

Oerol is overal

DE CULTURELE HARTENKLOP VAN NEDERLAND IS TOT EN MET KOMENDE ZONDAG het best voelbaar op Terschelling. Theatermakers, muzikanten en beeldend kunstenaars hebben zich het Friese Wadeneiland toegeëigend tijdens het Oerol Festival, dat jaarlijks zo'n 50.000 bezoekers trekt.

door Marco Weijers

Oerol betekent 'overal' in Terschellings dialect. Het is een naam die de lading dekt, want het festival drukt deze dagen een stempel op het hele eiland, van West tot Oosterend. Waarbij het aanbod uiteenloopt van groot-schalig spektakel tot meer bescheiden producties.

Doet het formaat ertoe? De 34e editie van het Oerol Festival wekt wel die indruk. Al moet daaruit niet de conclusie worden getrokken dat groter per definitie beter is. Juist voorstellingen die klein en intiem zijn, blijken dit jaar op hun eigen bescheiden manier groots en meeslepend. En aan de andere kant van het spectrum slaat groot soms dood. Om uiteenlopende redenen.

Lutine van Orkater, gespeeld op het strand bij Paal 8, kampt niet met dat probleem. Geert Lageveen, Leopold Witte en muzikant Erik van der Horst lieten zich voor deze fijne muzikale vertelvoorstelling inspireren door een Engels goudschip dat in 1799 verging voor de kust van Terschelling. Het idee dat er van de bodem van de zee miljoenen konden worden opgevist, genereerde de meest wilde plannen. Metalen torens werden afgezonken, zandtorpedo's afgevuurd, een Zuid-Afrikaanse Zoeloe met een neus voor goud ingeschakeld. De acteurs doen kleurrijk verslag van al die mislukte bergingen, met

uitzicht op de zee die de schat van de Lutine nog altijd niet heeft prijsgegeven.

Ook in een andere voorstelling van Orkater, gemaakt in samenwerking met Via Berlin, biedt de zee een toepasselijk decor. We zien hoe een vluchteling (Gerindo Kartadinata) allerlei hindernissen moet nemen om het 'beloofde land' te bereiken. Uiteindelijk wacht hem de grens, die met tromgeroffel en het gejang van een zingende zaag wordt verdedigd

door componist en muzikant Sytze Pruiksmā. Op een paar aardige beelden na levert dat weinig interessants op. *Dead end* laat te weinig over aan de verbeelding. Van regisseur Dagmar Slagmolen zijn we beter gewend.

Waar in *Dead end* de interpretatie min of meer wordt gedicteerd, laat regisseur *Jetse Batelaan* in de herneming van *REUZEN* juist weer te veel in het midden. Gijs Naber en Anneke Sluiters worstelen in dit stuk in wisselende reuzengedaanten met het ouder-

schap en met de angst hun kind te verliezen. Het dromerige duinlandschap in deze voorstelling van Artemis en het Ro Theater is prachtig en wordt op een filmische manier uitgebuit, maar de verschillende tafereelen missen samenhang en vaak ook een duidelijke pointe. Dat de dialogen op rijm het niveau hebben van een gemiddeld sinterklaasgedicht, helpt evenmin.

Veel fijner is het om je te laten onderdompelen in de prachtige poëzie van Jan Jacob Slauerhoff (1898-1936), door Margje Wittermans gebruikt in *VluchtGoud*. De Friese actrice en zangeres voelt zich verwant met de dichter. Vooral door zijn verlangen naar de zee en door zijn overtuiging dat het leven ten volle geleefd moet worden, ook al traant het hart aan de achterboeg. Samen met Groninger Remco Sietsema op trekharmonica verwarmt Wittermans het publiek in het minuscule West-End Theater met een ontroerend, intiem en heel persoonlijk optreden.

Mediapersoonlijkheid Carrie uit Rotterdam gebruikt in *De Boskat* ook aangrijpende persoonlijke elementen, verweven in een verhaal over een bordeel dat met sluiting wordt bedreigd. Marline Williams geeft met zwier gestalte aan de hoerenmadam. Mark Lotterman en rapper D-Luzion spelen haar minnaar en haar zoon, in deze lichtvoetige muziektheatervoorstelling met inhoud.

YoungGangsters kiest nog nadrukkelijker voor een komische insteek en schotelt het publiek in *Guess who's back* een pseudoreligieuze happening voor. Op Ameri-

kaanse leest geschoeid, compleet met gospels, een charismatische voorganger, heuse gebedsgenezingen en een Jezus-figuur die niet met zich laat sullen. Dat wordt dus knokken.

Bij het Belgische Circus Ronaldo valt er in *Fidelis Fortibus* weinig meer te kibbelen. Op de clown na zijn alle andere artiesten tragisch aan hun einde gekomen. Tegenstribbelend geeft Ronaldo het begrip 'eenmanscircus' vervolgens nieuwe inhoud. Knap, amusant en tegelijk ook grenzeloos weemoedig.

Heel bijzonder is *Promenade - Urban Fate Tourism* van het Hongaarse gezelschap Stereo Akt-Artus Company. Zij nemen het publiek mee in een bus over het eiland en laten de passagiers nieuwsgierig en vol verwondering naar buiten blikken. Engelse teksten en muziek voorzien deze theaterervaring via een koptelefoon van een soundtrack, terwijl zich buiten een verhaal ontrolt. Maar wie zijn de acteurs en wat zijn toevallige passanten?

Shakespeare schreef al dat de wereld een speeltooneel is en alle mensen slechts acteurs. *Promenade* maakt dat idee op sublieme wijze concreet. Wie nog naar Oerol afreist, mag deze bus beslist niet missen.

De Telegraaf 16 juni 2015